

ДОПОМОГА ЕВРОПІ В ПОВНІМ СЕНАТІ ЩЕ НЕ ВИРІШЕНА

Вашингтон, 27 листопада. — вирішення наглої допомоги для Європи, яке мало бути ухвалене в повній сенаті в середу 26 листопада, переложене до понеділка наступного тижня. Це сталося тому, що під час дебати деякі сенатори несподівано внесли поправку до законопроекту, щоб висоту допомоги знизено на 197,000,000, отже на більше ніж домагаються деякі конгресмени в палаті репрезентантів. При голосуванні поправку відкинено 56 голосами проти 30, однак справа припинилася на стільки, що треба було відкласти далі дебати. Перемогу при відкиненні поправки треба завдячувати сенаторові Ванденбергові, який виказував конечність повної допомоги, коли Америка хоче врятувати Європу перед заливом комунізму. Дискусія над допомогою ведеться далі в сенаті й буде продовжуватися до понеділка. Нема сумніву, що сенатори зголосять ще нові поправки, подібно як це діється в палаті репрезентантів. Однак панує загальне поняття, що сенат прийме висоту допомоги, як це пропонував президент.

ВІЗД ДОМІВ ДЕЛЕГАТІВ НА ПАНАМЕРИКАНСЬКУ УКРАЇНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

Делегати, які приїхали до Нью Йорку на Панамериканську Українську Конференцію, відіхали у свої країни після покінчення нарад. Частина делегатів з Канади відіхала ще в суботу 22 листопада, а останні два, тобто о. д-р В. Кушнір і інж. В. Коссар осталися разом з делегатами інших країн на нарадах в справі скоординування акції для розселення скитальників аж до понеділка, 24 листопада. Після цих нарад і після підписання Меморанда до Об'єднаних Держав канадські делегати відіхали в середу 26 листопада, а бразильські делегати, тобто о. М. Іванів і І. Горачук відіхали літаком в четвер вночі 27 листопада. Гості з Аргентини, тобто Іван Григорашук і Андрій Білопольський та інж. Дмитро Андрієвський з Європи, осталися ще на якийсь час у Злучених Державах.

СОВЕТИ ВИДАЮТЬ СТО МІЛЬЙОНІВ РІЧНО НА ПРОПАГАНДУ.

Нью Йорк. — Віктор Кравченко, бувший високий советський урядовець, який залишив службу як торговельний аташе при амбасаді в Злучених Державах й описав написав книжку „Чому я вибрав свободу“, оприлюднив заяву з остерогою, що Америка мусить бути неуступчива супроти Советів, коли має бути втриманий мир. Він вказав на те, що умови в Тегерані, Ялті й Потсдамі вказують, що всяка уступливість супроти Советів є безцільна. Кравченко звернув теж увагу на конечність американської пропаганди проти советських наклепів. Совети, як каже Кравченко, видають \$100,000,000 на пропаганду, то як може Америка видавати менше?

МІКОЛАЙЧИК В АМЕРИЦІ.

Нью Йорк. — Бувший віцепрем'єр Польщі, провідник Селянської Партії Станіслав Міколайчик, приїхав літаком до Злучених Держав в середу перед Днем Подяки. У четвер він оприлюднив заяву, що під час свого перебування на свободі він зможе спричинитися до поширення демократії по цілому світі. Про Польщу сказав, що вона знаходиться під більшовицьким ярмом і над нею панує тепер польська й советська тайна поліція. Разом з ним прибули його прибічники з найближчими членами родини.

СВЯТОЧНИЙ НАСТРІЙ У ДНІ ПОДЯКИ.

За звідомленнями пресових бюр День Подяки в Злучених Державах перейшов під знаком веселих настроїв, не зважаючи на непевне політичне положення у світі. Кожен відчував багатство й добробут Америки, хоч у церковних проповідях і принагідних святочних промовах кожен згадував про нужду в інших країнах світу, головню в Європі. Президент Труман наказав наперед приготувати обід без начинки з хліба, щоб дати приклад, як належить зберігати збіжжя й муку для потреб Європи. Різні добродійні установи роздавали даремні обіди для убогих, а замітне було святочне прийняття для ново прибулих імigrantів — бувших скитальників — в Нью Йорку, бо на цьому прийнятті виголосив промову секретар торгівлі В. Аверел Гаріман. Він заявив, що Америка повинна допустити більше скитальників, бо вони є живими свідками поневолення Європи.

ПОСАДНИК БОСТОНУ ВИЙШОВ З ТЮРМИ.

Бостон. — Після відсидження 5 місяців у тюрмі за обманування пошти при висилці листів, посадник Джеймс Корлі вийшов на волю за помилуванням президента. Він мав сидіти ще 17 місяців. Під час відсиджування карі справував уряд посадника тимчасовий посадник Джан Д. Гайнс, а тепер Корлі обійме наново своє становище.

На фронті Української Повстанської Армії в Чехословаччині

ГЕРОІЧНА ОБОРОНА ТРЬОХ ГОЛОДНИХ ВОЯКІВ УПА ПРОТИ ЧЕСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ТОВПИ.

Прага, 22 листопада. (Повітряною поштою до Свободи). — ІК. — Місцевий щоденник „Свободне Слово“ у своєму виданні з 19-го листопада подав велике повідомлення про „Драматичну битву з українськими повстанцями“, додаючи в підзаголовку, що „Зліквідовано команду одного відділу УПА“. Вістка долала з Олешнік, з датою 18-го листопада, і в ній пишеться: В суботу ввечері в місцевості Олешнік (південна Чехія, біля Будвайсу — прим. кореспондента ІК) трапилось велике заворушення. До одного господаря на краю села прийшло трьох вояків УПА, озброєних автоматичними пістолями і револьверами, та зажадали харчів і вечері. Селянин скористав з хвилевої необережності своїх непрошених гостей, перейшов до сусідньої кімнати, та вискочивши через вікно, побіг до місцевого кіно, де між нубликою застав теж одного члена СНБ (чеське НКВД — прим. коресп. ІК), зголошуючи йому про небажані відвідини в його домі. Зібрана в кіно товпа комуністів під проводом поліції побігла до означеної хати, де й застала вояків УПА при вечері. Почалася стрілянина й вояки УПА завзято оборонялись. У висліді одного з них вбито, а другого поранено. Від стрілів запалилося сіно на стриху і під час викликаного пожежею замішання третій вояк УПА викопався з облоги та втік, невідомо куди й як. За ним зник теж його ранений товариш, що — як здавалось — лежав без притомності. Через два дні, в понеділок, попов в чеський поліцей і неранений вояк УПА, як намагався в місцевості Нетоліці роздобути харчів. За пораненням, натомість, пропав слід. Вояки УПА мали залишити з Олешніку кореспонденцію, аскляки довідки, пляни та золоті рублі на загальну вартість біля 300,000 корон (50 чеських корон — 1 долар). З чого чеські власті здогадуються, що згаданих трьох вояків УПА належали до штабу одного з відділів.

Перша українська робітничка оселя в американській зоні

10. листопада н. р. підписано у Франкфурті договір між Американською військовою владою, ПСІРО і Романом І. Смуком, представником Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, на підставі якого твориться перша українська робітничка оселя в американській зоні Німеччини.

Оселя буде zorganizована в окремому таборі коло Гіссена, недалеко величезного американського лесу, в якому працюватимуть наші робітники в кількості коло 1,000 людей різного віку. До робітничої оселі, організації якої є виключно в українських руках, буде прийнято 655 неекваліфікованих робітників, 100 механіків, 100 доглядачів, 90 шоферів, 10 паровозників, 20 перекладачів і 25 стенографісток, а крім того 50 людей є відповідними кваліфікаціями, для адміністрації табору.

УНЕСКО ЗБЕРЕТЬСЯ В ЛІБАНОН В НАСТУПНОМУ РОЦІ.

Місто Мексик, 27. листопада. — Друге генеральне зібрання Виховної, Наукової і Культурної Організації (УНЕСКО) Об'єднаних Держав рішило одногласно, щоб поновно зібратися в 1948 році в Бейруті, в Малій Азії. Не зважаючи на домагання Уругваю, щоб до наступного зібрання допустити представників Еспанії для обговорення „культури Еспанії“, цей внесок перешав і зібрання відбудеться з делегатів тих самих країн, що й тепер.

ЩЕ ОДНА КРИТИКА ПРО „ІСТОРІЮ УКРАЇНИ“ ПРОФ. КЛАРЕНСА МАНІНГА.

Журнал „Американ Гісторікал Рівю“, видаваний в Нью Йорку, помістив у числі з жовтня 1947 довшу критику про Історію України, останню наукову працю Кларенса Манінга, професора Колумбійського Університету. Критичну оцінку написав Д. Ф. Гвайт. Критика зачінається словами, що якщо Україна не знає Чотирьох Свобід, а тим самим не стане вільною і незалежною, то це означатиме, що людство втратило надію на „моральний поступ“. Далі пишеться, що історію написано „з українського націоналістичного погляду“, але написано її в дуже переконливий спосіб і так, що книжку читається дуже легко.

ЗА ЦІЛКОВИТУ ЗАБОРОНУ ВИВОЗУ ТОВАРІВ ДО СОВЕТІВ.

Вашингтон. — Серед відповідальних політиків і державників появилася рух, щоб цілком стримати вивіз товарів і матеріалів до Советської Росії. Такий заклик буде виданий Гарлдом Стасеном і Джаном Тейбором, які досі стояли на протилежних полюсах у цій справі. Вони звертають увагу, що нема ніякої рації давати допомогу державі, яка зовсім не доцільно доброї волі Америки і яка з кожної добродійності Злучених Держав кує лише нову зброю проти Америки. Росія не лише очорнює Америку при кожній нагоді, але ще й чинно хоче призвести до знищення Плянну Маршала, а попри те будує свою воєнну машинерію засобами, які вона отримує з Америки.

АМЕРИКА ПІДГОТОВЛЯЄ СВІТОВІ ПОВІТРЯНІ БАЗИ З ПОВНІМ ВИРЯДОМ.

Вашингтон. — На підставі оцінки департаменту стейту секретар повітряного департаменту оборони В. Стюарт Саймонгтон вийшов з домаганням, щоб 630 найсильніших американських бомбовиків розіслати негайно по всіх базах світу.

ЦЕ НЬЮ ЙОРК! — Кажуть, що цей контраст, який представляє „низький“ Бруклін, що його бачимо на переді, зглядом долішнього Мангеттену з його хмародерами, це образ справжнього Нью Йорку.

АМЕРИКАНСЬКО-СОВЕТСЬКИЙ СПІР ЗА КОРДОНИ НІМЕЧЧИНИ

Лондон, 27 листопада. — Непорозуміння та суперечності між міністрами закордонних справ чотирьох великодержав, що відбуваються конференцію в Лондоні, збільшуються та загострюються з кожним черговим днем нарад. При цьому поділ досі був завжди той сам: Америка, Британія і Франція заступають разом одну думку, а Советський Союз другу. До речі, конференція чотирьох великодержав перемінилася — як це сьогодні підкреслює французький міністер Бідо — в конференцію тільки „двох великих“, іменю Америки і Советського Союзу. Сьогодні, в третьому дні нарад, видвинено справу підготовки мирового договору з Німеччиною, точніше, справу німецьких кордонів. Секретар стейту ген. Маршал заявив, що теперішні західні кордони Польщі Америка не вважає за остаточні, а Молотов з черги та з однаковою впевненістю обстоював, що їх вже визначено остаточно та рішучо відкидав американську пропозицію дебатовати на цю тему. З вступних розмов виходило б, що Америка і Совети погоджуються на потребу одної центральної влади в Німеччині, хоча з інших точок зору до цієї справи підходять. Під час дебат над одною справою звичайно порушувало цілий ряд інших, на що звернув увагу сьогоднішній предсідник конференції, міністер Бідо, заявляючи, що ніхто крім нього самого, не придержується встановленого порядку нарад.

СОВЕТИ ПРОПОНУЮТЬ НА СІЧЕНЬ КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ ЯПОНІЇ.

Лондон, 27 листопада (ЮП). — Московське радіо сьогодні повідомило, що Советський Союз запропонував на найближчий січень окремі наради міністрів закордонних справ Америки, Советів, Британії та Китаю в справі підготовки мирового договору з Японією. З Вашингтону звертають увагу, що советська пропозиція означала б дальші намагання, щоб цей договір диктували великодержави, замість всіх заінтересованих, як це пропонувала Америка. Цю думку відкинула Америка у вересні, після того, як Совети відкинули американський план, щоб договір з Японією вирішили 11 країн, які брали активну участь у війні на Далекому Сході.

УРЯД ШУМАНА ДІСТАВ ЗАЯВУ ДОВІРЯ.

Париж, 27 листопада. — Новостворений прем'єром Робертом Шуманом уряд Франції одержав сьогодні в парламенті заяву довіри, після того, як прем'єр пообіцяв, що почне негайно енергійну акцію в справі поладження страйків, що загрожують поширюються в цілій країні. За заявою довіри голосувало 322 послів, проти неї 168; Деголісти і консерватисти здержались від голосування. Заповіджена „енергійна акція“ уряду проти страйків проявилася негайно, як біля урядових і публичних будинків почали появлятися військові сторожі.

РОСІЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ОРГАНІЗАТОРАМИ БЕЗПОРЯДКІВ У ФРАНЦІЇ.

Париж, 27 листопада. — Вчора з наказу французького уряду викинено з країни 19 советських громадян, в більшості старих імigrantів, що прийняли описі знову советське громадянство, закидаючи їм втручання у французькі справи, точніше, організацію та підбурювання до страйків. Всіх їх вездено до автомашини та відвезено до кордону советської зони Німеччини. Сьогодні советська амбасада склала відповідний протест.

ПІД ЗАГРОЗОЮ КОМУНІСТИЧНОГО ПЕРЕВОРОТУ В ІТАЛІЇ.

Рим, 27 листопада. — Цілий ряд zorganizованих комуністами страйків, саботажів, насильств і терору створили в Італії безпосередню загрозу комуністичного перевороту та захоплення силою влади в країні. Уряд, рахуючися з такими можливостями, добровільно цілий ряд надзвичайних заходів, наказуючи гостре поготівля поліції і військових частин, яке продовжується, хоча сьогоднішній день пройшов спокійно.

ПІДПИСАНО ЮГОСЛАВСЬКО-БОЛГАРСЬКИЙ ДОГОВІР.

Софія, Болгарія, 27 листопада. — У висліді відвідин югославського комуністичного диктатора, маршала Тіта, в столиці Болгарії, тут підписано договір приязні, співпраці та спільної оборони між обома країнами. Церемонія підпису відбулася в приязності Тіта і Дімитрова в місті Варні над Чорним морем.

СУДИТИМУТЬ 13 ДАЛЬШИХ НАЦИСТСЬКИХ ГЕНЕРАЛІВ.

Нюрнберг, Німеччина, 27 листопада. — Американський Військовий Трибунал приготував акт обвинувачення проти дальших 13 нацистських маршалів, генералів та одного адмірала, обвинувачуючи їх за воєнні злочини. Це був би 12 з черги й останній американський суд над відповідальними за воєнні злочини нацистськими політичними і військовими керівниками, що охоплює всіх 134 особи.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі членство три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (з англійською Частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-5882.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакції не відповідає.

Address: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПО БОЦІ СВОБОДИ,
А ПРОТИ ТИРАНІЇ

Ньюйоркський губернатор Дюї, промовляючи в Волдорф Асторія в Нью Йорку, минулого понеділка, в справі допомоги Китаєві, сказав такі слова на тему, по чим боці Америка та кому вона рішена помагати в цій боротьбі людської свободи з тоталітаризмом:

„Ми, в Америці, вже вибрали цю сторону, з якою нам по дорозі у цьому великому змаганні. Ми її вибрали вже тому 150 років. При ній стоїмо ще далі. Ми є по боці свободи проти тиранії й надіюся, що так завжди буде”.

Дюї, як відомо, є наразі найсильнішим кандидатом Республіканської Партії на будучого президента Злучених Держав, хоч формально вона ще такого кандидата не вибрала. Другим сильним кандидатом цієї партії, а конкурентом Дюї, є сенатор Артур Г. Ванденберг. Тому що так є, добре запам'ятати, що говорив у цьому самому часі на подібну тему сенатор Ванденберг.

Промовляючи в сенаті в справі негайної допомоги Франції, Італії та Австрії на загальну суму \$597,000,000 та рекомендуючи цю допомогу, сенатор Ванденберг висловив, чому треба допомогти. Він заявив, що Аліанти разом зі Своїми віднесли повну перемогу над державами „Осі“, водночас зобов'язуючись, що перемога буде використана для „справедливого миру, який запевнив би самовизначення для свободних людей у світовому світі“. Це зобов'язання, підкреслив сенатор, прийняв кожний з Аліантів, так що тут „не було ніякого вета, ні ніяких абсентувань“. Хто ж тепер відкинув би чи порушував би це зобов'язання, яке є „найсвятішим з усіх, які колинебудь були написані кров'ю і слізьми мучеників“, він руйнував би мир і виставляв на небезпеку свою власну судбу. Це, казав сенатор Ванденберг, відноситься до кожної столиці на земній кулі. Воно „відноситься до Вашингтону і в рівній мірі до Москви”.

У дальшій частині промови сенатор Ванденберг говорив про „комуністичну агресію у поході“, про большевицьку п'яту колону, як теж відбивав комуністичні неправди про американський „економічний імперіалізм“, чи „економічну агресію“ та американських „воєнних підпалачів“. Правда така, казав сенатор, що большевицькі дії турбують американців та їхню країну і коли вони проти них виступають, то роблять це теж у своєму власному інтересі, бо в обороні західної цивілізації, до якої вони себе зараховують. Власний американський інтерес, казав сенатор, вимагає „робити все можливе в мирних рамках, щоб підтримувати демократичні свободи“, при чому ще раз згадав теж і за „самовизначення“ країн.

Чим ближче до президентських виборів, тим більше почуємо подібних заяв від різних кандидатів. Пам'ятаймо, що це є та догідна пора, коли можна добути від партійних провідів та кандидатів публичні заяви теж і такій справі, як українська.

Теж добре запам'ятати ці заяви, бо їх буде можна в потрібі пригадати, коли котрийсь з тих кандидатів буде вибраний в наступному році президентом.

Як довго будемо відкладати?

(Законопроект Стратона.)

Як тільки проголошено надзвичайну сесію конгресу, зараз появились голоси, щоб взяти під обрання теж і таку надзвичайну справу, якою є ратування переміщених осіб в Європі (Ді Піс). Цю справу могла була поладити при добрій волі ще минула сесія, але так не сталося. Не думаємо теж, щоб її поладжимо в часі цієї надзвичайної сесії. Однак добре, що тепер знов іде публичний натиск на те, щоб справу „Ді Піс“ визнати за наглу, бо тоді вона буде одною з тих найважливіших, які повинні прийти під обрання конгресу в січні.

Цей натиск має нині більше значення ще тому, що є сильний настрій проти Советів, а Совети, як відомо, є найбільшими ворогами „Ді Піс“. Советська пропаганда зрадує американців тим, що закидає Америці, що вона думає спрощувати переміщені особи на те, щоб мати дешевого робітника. Про це говорив, між іншим, В. А. Зорин, советський делегат до Асамблеї Об'єднаних Держав, коли критикував законопроект Стратона в американському конгресі, який пропонує спроводити до Злучених Держав 400,000 переміщених осіб, кожного року по сто тисяч упродовж чотирьох років.

Як бачимо, то делегат країни, яка сама держить від 10 до 20 мільйонів робітників-невільників, береться закидати Злученим Державам, що вони хочуть спрощувати нещасних скитальців, у більшості жертв советського терору, на те, щоб їх могли визискувати американські капіталісти. Правда ж така, що самі Совети бажали б їх визискувати, а властиво злікувати. Це кожний знає, це знають добре й переміщені особи в Європі, тому й не хочуть вертати до Советів, а хочуть дістатися до Америки, знаючи, що тут свобода.

Советська зловна пропаганда, яка атакує Америку навіть за її благородне відношення до голодних „Ді Піс“, не має цього наслідку, на який Совети рахують. Советські напади тільки приспівають корисне вирішення справи „Ді Піс“ в конгресі в такому напрямі, що тепер Америка згодиться прийняти більше число переміщених осіб до себе, ніж це могло бути, коли б Совети не були рухали цією справою і не атакували Америку.

Відповідаючи на советські атаки американська преса висловлює, що це є ті „Ді Піс“ і при тому видно лише, що це жертви советської тиранії, советського терору, які не можуть вертати на рідну землю, бо там їх жде смерть, а властиво каторжна праця на Сибірі, яка ще гірша смерті. Ратувати таких людей, пишеться у згаданих газетах, є для американців природним явищем, яке однак не зрозуміле для тих,

що є володарями Кремля. Тому саме Кремль наказує підсувати американцям різні погані мотиви, бо чистих мотивів, гуманітарних, він зрозуміти і відчувати не може.

Нью Йорк Таймс, нагадуючи законопроект Стратона, звертає увагу, що Америка має тепер добру нагоду дістати дуже цінний людський матеріал. Це люди, пише Нью Йорк Таймс з 14. листопада, які пережили найбільші лихоліття, терпіння і тортури, фізичні й душевні. Вони вміють працювати і охочі до праці. Уже те одно, що вони видержали оті нещастя, вказує, що вони дуже сильні духом і тілом, що в них жива надія на краще майбутнє. Через те вони вповні заслуговують, щоб могли дістатися з дітьми в таке місце, де могли жити і працювати у спокою.

По 29 місяцях терпіння, доля тих „Ді Піс“ ще досі не вирішена. Є ще найменше 1,073,000 осіб, які треба забрати з Німеччини і де їх розмістити. Їхніх 12 країв згодились в договорі з ІРО взяти до себе 314,000 осіб упродовж наступних трьох років. Досі Злучені Держави ще не заявили за ніяку квоту. Досі не прибуває до Злучених Держав місячно навіть стільки осіб, які могли б прийти згідно зі звичайною емігрантською квотою, призначеною для європейських країн. До цього ще слід додати, що цілком не вичерпана емігрантська квота з воєнних років. Значить, що є багато місця в Америці для нових емігрантів.

Це, що Америка не допускає більшого числа розміщених осіб з Європи, зрадує багатьох американців, які кажуть, що ми декларуємо перед світом про різні гарні речі, болімо над долею нещасних „Ді Піс“, а самі їх не забираємо до себе, хоч повинні бути добрим прикладом для інших країн і в цій справі. Та хто визнається на американських відносинах, той знає, що в справі допущення більшого числа „Ді Піс“ заважають різні складні справи. Тепер усе не налагоджується і зникають головні перепони одна за одною і можна надіятись, що конгрес таки ухвалить це мінімальне число, яке є в законопроекті Стратона.

Навіть годі припустити, щоб могло статись інакше. Тільки треба пильнувати, щоб кожна національна група між „Ді Піс“ в Європі була трактована справедливо. Це значить, що треба і нам завчасу подбати, щоб з новою українською еміграцією в Європі дістався до Злучених Держав такий процент, який відповідало б кількості українців у цілому числі „Ді Піс“. У скитальчих таборах в Європі, чи поза ними, треба добре подбати, щоб були готові точні списки українців-скитальців, та щоб вони були

С. Гордінський

ЮРІЙ КЛЕН

Дійшла до нас сумна вістка про несподівану смерть Юрія Клена. Це величезна страта для всієї української літератури. Відійшов не тільки поет, один з найперших і найвизначніших, а й культурний діяч. Це останнє варто в нас особливо підкреслити. Поетів у нас багато, а от досвідчених висококультурних літераторів, яким знайомі всі досягнення світової літератури — в нас справді обмаль. Клен знав в оригіналах літературу німецьку, французьку, англійську, американську, і з кожної дав або сам низку майстерних перекладів, або, як редактор, оформив багато видань; згадав тільки повне видання творів Джека Лондона в українській мові, що появилася заходами видавництва „Слово“ в 36 томах.

Юрій Клен — приbrane літературне прізвище Освальда Бургарда. Ніщо не свідчить про силу збоченої мови, як той факт, що вона починає притягати до себе елемент чужий, який в літературі, напр., російській, міг би здобувати куди більші лаври, ніж в українській, вічно репресованій, переслідуваній. Факт, що Бургард, як і розстріляний більшовицьким Майк Йогансен, перейнявся наскрізь українською стихією, що й дало йому змогу стати в перші ряди сього-

часних українських поетів та відіграти своєрідну історичну роль в українській літературі. Бо Клен — один з „п'ятирічного грона“ поетів — неокласиків, творчість яких поставила сьогочасну українську поезію на незвичайній висоті. В нещодавніх виданнях „Спогадів про неокласиків“, книжці страшний і несамовитий своїми голими фактами, книжці, яка розповідає про фізичне й моральне мучування Московію найкращих українських творців, Клен дав образ поодиноких представників цієї групи і розповів про трагічний кінець усіх: Зеров і Філіпович — пропали на Соловках, Драй-Хмара — загинув у копальнях на Колімі; підв'язувався шнуром при роботі, коли від знесилення вже не міг стояти. Рильсь-

доставлені українському представництву в Франкфурті, щоб він міг цю справу ургувати на місці, в ІРО, чи деінде. Треба мати теж і нам тут в Америці, щоб можна представити це в уряді, чи в конгресі. Зовсім лікати з тим не можна, бо ці матеріали повинні бути в наших руках, як тільки зачнетесь в конгресі дискусію над законопроектом Стратона, а воно може скоро зачатись.

Не запіняймося з тим бодяк тепер, коли є повна надія, що можна буде дістати до Злучених Держав кількадесять тисяч українських скитальців.

Кий — єдиний живий з „п'ятирічного грона“ — відобрає поетичну каторгу, як орденосець-кахохвал. У своїй монументальній поемі „Попіл імперії“, що є апокаліптичним екраном епохи між двома війнами, Клен присвятив своїм загиблим друзям окремі розділи: як Данте, стрічає він їх у своїй мандрівці по каторгах, і кожен з них розповідає йому свою історію і свої терпіння за вільне слово.

Живучи до 1933 р. в підсоветській Україні, Клен-Бургард з обережності обмежувався тільки до редагування чужих творів та до перекладів. Щойно покинувши Україну в страшний голодний рік 1933, він зміг заговорити вільно і першим його великим словом були „Прокляті роки“, один з найсильніших творів, що їх знає нова українська поезія. На цілій поемі лежить величезне сяйво обдертого ордама Києва, що всеж, „крізь блискавиці, цвіте мов вічний сон“. Чека, розстріли, організований голод, заслання — все те описане високопоетичними, майстерними образами:

Шумить, шумить тайгою чорний бір,
Як і шумів колись за Миколая.
Очима ще не міряний Сибір
Тепер я криком радісним вітаю.
Усіх, хто йшов шляхами ясних зір,
В дрімуче лоно радо він приймає:
Тут наші краса і гордий хвіст
З уламків корабельних творить міг...

Незвичайно сильні останні строфи поеми — молитва за всіх; страждущих і утнених, за всіх за жива в снігу погребених (до якої музику склав нещодавно композитор М. Гайворонський) і, кінці, „за тих співців, які за хліб і чай, виспівують нам пекло, наче рай“:

Бо, може, жереб їх з усіх найгірший:
Вони асфальтують тиск чужих долонь,
На самі ж їх груди днають ширше:
Як ні обвіє пахомих скрюків.
Вони складають потай п'яні вірші,
Де плаче сонце... я кидують в огонь.
Не вчує світ: вєсна крізь ті канюки
Ридає так, що на душі холодне...

Видана в Празі 1943 р. збірника „Каравели“ принесла вибір найкращих поезій Клена в трьох циклах. „Услід конкістадорам“ — цикл романтичний, історичний; „Серед озер ясних“ — цикл ліричний, якому можна б показати motto:

Природа тиха і смутна,
Але в усьому обійнята;
О, буде ще така весна,
Як тобї я не сниться!

Вкінці третій цикл „У Первозваного на горах“ обіймає вірші історіософічні. Тінь київської Софії, „стрункою лілії в намісті з рос, яку плекала мудрість Ярославна“, лежить на цьому циклі. Він увесь позначений шуканням долі, признання України, її ролі в майбутньому. Нам полярна зоря крізь тумани не водила кораблів до Індійської землі, ми, що мали свій обшир, не шукали прерій за морями, не ходили в хрестоносні походи, не плекали стрільчастої готики:

...О, вам, народи, що віки
Свої у саву уторнули,
Вам туртур, берла і вінки.
Ви вазали в дар собі Минуле.
А ми, ми творимо тепер
З хвилини і дїя життя поему.
Ми п'яні барвами хмєр,
Що з них майбутнє ми снуємо.

На гострій грані двох світів
Ми не порушимо муром стали.
Щоб чорний вихор нас не змів
Голодним клекотом металу.
Щоб ми цвіли в красі стрункій,
Ударивши у наші груди,
Відліне в степ не раз прїбїв
Шалєнства, розпачу і блуду...

Так Клен представив українське призначення — бути муром проти навал Сходу. І недаремно в його поезії звучить так часто свідомий переклад:

— Дімі, не треба бути таким наївним, а то я зовсім розчаруюсь у тобї. Ти зараз дуже подібний до свого друга Вовчика.
(Кінець буде).

гук із „Словом о полку“, твором доби зовсім подібної до нашої, з однаковими завданнями й ідеалами. Вже це одне показує, який глибокий корінь його поезії, який чутливий був він на той вітер історії, що від віків переважається просторами України. Один може тільки Маланюк виникнути — не скажемо глибоше, а динамічніше — в ту історіософічну проблему, в якій поетична візія бачить сьогочасне як проєкцію минулого в одній нерозривності, бачить вникливіше від історика-науковця ті рушійні сили, що містично усіма силами стихії жнуть націю до здійснення її вікових ідеалів.

Як згадали, Клен був поетом високої культури. І тільки на її підмурі можна зрозуміти повстання такого величезного твору, як „Попіл імперії“. Це не лірика, а міцно скомпонований хронікально-епічний твір, одноцільний, хоч його частини й написані різними розмірами і формами. Тема: як народжувалося і накопичувалося те зло, що привело до II-гої світової війни. Ми не знаємо, доки поет довів свій твір, але те, що він дав досі, вже вистачає, щоб заблугити величезну картину катаклізмів, які назрівали і потрясли нашу долю. Твір уже своїм задумом колосальний, а такі образи, як той, де жиди при „орних свечах проклинають Гітлера, своєю кошмарністю і майстерством може єдині в сьогочасній світовій літературі!

Всіми тими творами Клен заповнив собі одне з найперших місць в українському Парнасі. Його поезії, вивукані із шляхетного матеріалу слова, пролягають то вогнем чуття, то холодною допитливістю і гострого інтелекту, залишається в українській літературі як постійна, незнищальна ва́ртість. Додаймо до цього ще й велику перекладну діяльність Клена, якого він присвятив українській культурі зразки чужих архитворів. Тут слід перекладити з французьких символістів, що були задумані неокласиками для окремої антології французької поезії, яка, хоч і замовлена державою, ніколи не появилася. Свого часу Клен розповідав нам цілу історію цієї антології і митарства навколо неї: складена так, щоб дати показ усього найвищого і найбільш мистецького, що знає французька поезія, антологія зустрічалася з закидами „буржуазності“ і „мистецтва для мистецтва“ та її „рекомендовано“ переробити в революційному напрямі... Врешті, тільки перекладач Клена, який він друкував пізніше у львівському „Вістнику“, зате зовсім пропали блискучі як казав нам Клен, переклади Філіповича і Драй-Хмари. З інших творів Клен дав майстерні переклади Шекспірово „Гамлета“ і „Бурі“, що проте в наших воєнних умовах досі ще не встигли повнитися друком.

Поет і майстер були в ньому поєднані в однаковій і досконалій мірі. В цьому, до чого проклав він свою руку, надавав він то високого стилю європейському і тонкого смаку, що його так потребує молода українська література, якій дуже соки буянні і зростає не все дають змогу бути вишліфованою: Тут він, разом із своїми друзями-неокласиками, з „п'ятирічного грона“, зробив роботу перелому, яка сьогодні ще не може бути навіть належно оцінена.

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

ВАЛЬДШНЕПИ

(Роман)

25)

— Що з тобою? — суворо сказала Аглая і з силою відштовхнула його від себе. — Що з тобою, Дімі?

Карамазов підвівся. Він блукав розгубленими очима по стелі й здавалось, що він от кинеться на підлогу й забється в припадку епілепсії.

— Що з тобою, Дмитрій? — промовила Аглая вже ласкавим голосом. — Як ти зважився на такий вчинок?... І до того з жінкою, що з нею, порівняно, так недавно познайомився? Знаєш, я не чекала від тебе такої хоробрості!...

Чи може ти мене прийняти за баршиною легкої поведінки? Ну?... Чого ж ти мовчиш?...

— Прощай мені! — ледве промовив Карамазов. Я це зовсім несподівано зробив.

Аглая поправила своє рожеве плаття, підвелася з канапи й сказала:

— А що буде, як я розповім про це Ганні? Ну?

Дмитрій не відповідав. Тоді Аглая підійшла до нього і взяла його обличчя в свої руки:

— Ну, нічого, — сказала вона. — Я на тебе не ображувалась. Більше того — скажу одверто — мені навіть приємно було, коли ти вкусив мене. Я переконалась, що ти є такий палкий, яким намалявала тебе моя уява. Чуєш?... Я не обра-

жаюсь!...

Карамазову прийшла думка, що дівчина просто жартує з ним. Вона мабуть і справді не проти того, щоб він узяв її, але він, Карамазов, страшенно мамуловатий чоловік і не знає, як поводитись із такими цінковими жінками. Треба бути більш рішучим, впертим, і все буде гарно. Він узяв її руку й спитав:

— Ти дозволяєш мені говорити з тобою так, як я того хочу?

— Будь ласка! — кинула Аглая, не одриваючи очей від його обличчя. — Що ти думаєш мені сказати?

Дмитрій підійшов до вікна. За вікном в жердевому саду щось кричала хазайка подвір'я, а над одною з ваз дзвигалася муха. На лізу віконниці сів єгипетський голуб і протуркотів своє ласкаве „супруг“.

— Ну, я тебе слухаю, — сказала Аглая. — Як ти там хочеш говорити зо мною? — Бачиш, — почав мамуловато Карамазов і почервонів. — Я страшенно хотів би тебе мати...

Аглая засвітила. Боже мій, як їй не свистіти, коли Дмитрій такий без кінця наївний. Що значить „мати“? Чи не думає він, що вона так і кинесться йому в обійми? Ні, це зовсім несерйозно! І коли б хтось інший сказав так, вона б зуміла реагувати. Але йому вона радить тільки покинути свою „карамазовщину“ й поважати себе і її.

— Ти зрозумів мене? — сказала вона, кінчаючи. — Ну, говори ж, Дімі?

Він нічого не відповів і мовчки дивився кудись у простір. Він почував себе дуже ніяково. Так пройшло кілька секунд. Але от раптом він зареготав сильним і цілком при-

родним реготом.

— Знаєш, що, — промовив він. — Дозволь мені поцілувати твою голову.

Аглая з зацікавленням подивилася на нього. Вона знову взяла в долоні його обличчя й промовила ласкавим, майже матерним голосом:

— Поцілувати мені голову?... І цього не треба робити.

— Клянусь тобі, — раптом скрикнув Карамазов, — клянусь тобі, що в мене й тіні не залишилось поганого почуття до тебе.

— Я дуже рада, — сказала Аглая. — Я вірю, Dante avait bien raison de dire que Eufre est pave de bonnes resolutions. Але я дозволю тобі це зробити і тільки тоді, коли трапиться те, про що я зараз думаю.

— А про що ти зараз думаєш?

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ 1947 РОКУ

НОВІ ЧЛЕНИ:

- В. 1. Новак Олена, Ульянка Людв.
- В. 5. Михалів Степа, Михалів Зофія.
- В. 7. Роговська Маргарета, Салик Катерина, Келій Катерина.
- В. 17. Коруд Естер, Кореневич Віра, Кореневич Петро.
- В. 20. Періс Стефан Г., о. Габро Ярослав.
- В. 25. о. Стебельський Василь, Стебельська Аркадія, Бойчук Марія.
- В. 28. Скошук Марія, Гаркавай Юлія, Галица Марія.
- В. 42. Котис Михайло.
- В. 44. Лемчук Іосиф.
- В. 45. Лануш Марія А., Новаковська Наталія В., Мороз Іосифа.
- В. 47. Касперик Антія.
- В. 55. Каймашевський Реймонд Р.
- В. 61. Котис Михайло.
- В. 63. Котис Михайло.
- В. 64. Сабо Амелія.
- В. 76. Горощак Марія, Чап Петро.
- В. 78. Харовський Іван, Житек Іван.
- В. 85. Костюк Катерина, Костюк Анна, Костюк Олена, Женчик Марія, Шляхтанчик Анна, Женчик Зофія.
- В. 87. Гаврон Іван.
- В. 90. Пугар Олена, Пугар Катерина, Пугар Марія.
- В. 91. Ліба Петро.
- В. 94. Д.р. Зельвей Людвіг М., Лозовчук Іван, Зайч Стефан, Марвіс Мікола, Лозовчук Розалія, Марусик Вілям, Савчук Мікола, Васкуль Володимир А.
- В. 96. Юга Роберт М., Миколай Катерина.
- В. 102. Голубець Юрій, Голубець Анастасія.
- В. 105. Гріб Анна, Гріб Марія.
- В. 106. Пашко Дорота А.
- В. 109. Мачужак Михайло.
- В. 112. Оржеховська Анастасія.
- В. 113. Коземчук Франко, Бурик Антія П., Коземчук Едвард, Коземчук Михайло, Коземчук Вілям.
- В. 115. Малиний Данило.
- В. 119. Шелас Катерина, Ціпін Марія, Стахура Андрій, Юган Марія, Нестор Ева, Фелц Марія, Сулак Галина.
- В. 120. Селів Вілям Б., Селів Ольга.
- В. 124. Бала Павло А., Бала Іван.
- В. 125. Заворський Олександр.
- В. 130. Кравчук Ольга.
- В. 136. Войнар Анна.
- В. 146. Лепкан Василь.
- В. 155. Сетник Іосиф, Будияк Розалія.
- В. 156. Шудяк Максим.
- В. 161. Герак Вілям.
- В. 164. Гелетій Сузіяна, Лупашинський Михайло.
- В. 170. Крукар Рудольф І.
- В. 176. Якевич Ольга.
- В. 179. Дмитрин Гіжорія.
- В. 180. Тарас Павліна, Тарас Тереса, Тарас Вікторія.
- В. 182. Бодарчук Євгенія.
- В. 186. Тігачевський Василь Д.
- В. 200. Стасків Іван.
- В. 204. Керинський Тарас А.
- В. 206. Кузів Ольга, Кузів Наталія, Маршук Іосиф.
- В. 207. Сисун Корнеліус.
- В. 217. Сеник Домінік, Фурдин Володимир, Пасяк Петро мол., Цимбаліст Іван.
- В. 221. Клайні Норман Л., Рурка Ольга, Шутка Юрій, Горех Іван Е., Кордук Лаврентій.
- В. 223. Котлярчук Михайло.
- В. 230. Ситник Михайло Л.
- В. 233. Запотоцька Олена.
- В. 238. Дардінський Генрія В.
- В. 242. Діпука Франко, Гришко Данило, Чисар Петро, Гришко Марія, Гришко Катерина, Гришко Олена.
- В. 274. Юрек Марія, Прокоп Петро, Мердін Михайло П.
- В. 276. Двораківський Володимир, Завойський Антія.
- В. 277. Кірай Марія Н.
- В. 282. Лукаш Ольга.
- В. 293. Ладубець Петро, Свірський Юрій.
- В. 302. Шершон Франка.
- В. 305. Левій Франко.
- В. 309. Варан Джуна Р.
- В. 316. Пілюк Марія, Циник Володимир А.
- В. 320. Микла Теодор.
- В. 325. Лех Марія.
- В. 331. Панчинський Розалія.
- В. 336. Бак Анна, Рибчик Юлія, Бак Євген.
- В. 338. Коваль Іосиф 2.
- В. 341. Гашич Стефан, Гашич Євген.
- В. 343. Онуфрік Марія, Онуфрік Катерина.
- В. 348. Козьоринська Олена, Стахура Ірина, Періс Тома.
- В. 351. Шарек Матіа.
- В. 353. Банах Степа Р., Мольнар Анна К.
- В. 358. Горський Анна.
- В. 361. Половчик Мікола, Вандал Михайло, Федорук Ольга, Добрянська Теодора, Добрянська Анна, Курочка Марія, Вандал Михайло, Курочка Ольга, Талданас Марія, Діліс Василь, Галич Іосиф.
- В. 364. Руній Елізавета А., Шийка Анна, Лешко Дорота О., Руній Іван Е., Руній Джеймс мол.
- В. 365. Бюка Григорій Г., Козель Елізавета.
- В. 371. Папроцький Петро, Папроцька Олена, Онуфрік Емілія, Онуфрік Ольга, Петрій Гордон.
- В. 372. Ярема Анна, Головка Олена.
- В. 375. Іван Петро, Іван Євстахія.
- В. 388. Хеміс Іосиф Р. Л. Д., Урбан Ланіло, Лейтнер Марія Т.
- В. 398. Мелен Анна К., Боберський Вілям, Боберська Марія, Воробельська Марія, Френк Беті М.
- В. 413. Юрєвич Володимир Е., Білон Анелія.
- В. 414. Карпа Андрій, Литвинчук Василь, Мельник Марія.
- В. 422. Волошинський Дорота С.
- В. 432. Стеблянська Павліна, Го-

- лота Марія, Сікорський Іосиф, Мішій Павло, Дубик Іван, Куж Кай-Форт, Масній Семен, Залуский Андрій, Попович Вілям, Метельська Марія, Сенишин Мікола, Смоляк Вілям, Навалій Росола.
 - В. 435. Данилюк Богдан.
 - В. 452. Будник Стефан, Бріх Михайло.
 - В. 455. Філіничук Анна.
 - В. 456. Могілюк Марія.
 - В. 458. Мельник Василь.
 - В. 461. Ціберинський Онуфрій.
 - В. 464. Золдра Текля.
 - В. 469. Кучма Ольга, Вітрикуш Олександр.
 - В. 475. Бойко Катерина, Бойко Марія.
- ## ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:
- В. 1. Гіович Іосифа.
 - В. 7. Костик Марія, Салик Петро мол.
 - В. 8. Михалчик Олександр.
 - В. 9. Лесик Михайло.
 - В. 87. Марлер Юлія.
 - В. 99. Бонк Петро.
 - В. 254. Тарашук Теодор.
 - В. 365. Горват Тесія.
 - В. 427. Пелешак Мікола.
 - В. 432. Петрош Болів В., Гушчар Михайло.
 - В. 445. Бабій Стефан, Шулан Стефанія, Стеблянська Ольга.
- ## ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ ЗА ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:
- В. 37. Генег Марія.
 - В. 155. Доган Лев.
 - В. 161. Ланія Зофія.
 - В. 171. Козачок Юстіна.
 - В. 189. Банах Іван, Банах Анже-ліна.
 - В. 341. Сиробі Григорій, Борш-кевич Матій.
 - В. 386. Пастернак Юлія, Пастернак Петро.
 - В. 432. Лешук Олена, Федорак Василь.
- ## ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛАС:
- В. 67. Брехівський Росола.
 - В. 102. Суняк Розалія.
 - В. 124. Кобасюк Іван.
 - В. 180. Тарас Тереса.
 - В. 236. Скерпін Іван.
 - В. 305. Онуляк Павліна.
 - В. 462. Равлік Джейн Ф.
- ## ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНИ:
- В. 1. Калышан Іван.
 - В. 7. Петручак Андрій, Бандура Розалія.
 - В. 16. Бандура Андрій, Бандура Розалія.
 - В. 39. Пахолок Павліна.
 - В. 40. Тех Теодора, Маєрська Ан-на.
 - В. 77. Якейко Михайло.
 - В. 82. Саміло Григорій, Земба Іван.
 - В. 85. Латаніш Естер.
 - В. 86. Семонч Ірина.
 - В. 109. Лепович Генуефа П.
 - В. 126. Різів Анна.
 - В. 135. Заворська Марія.
 - В. 155. Пасяк Петро.
 - В. 164. Бобенко Якія.
 - В. 242. Кобран Ольга.
 - В. 242. Кріба Олена.
 - В. 265. Паламар Едвард.
 - В. 270. Гродський Станіслав.
 - В. 283. Олініч Вілям.
 - В. 296. Скрипек Мартин.
 - В. 312. Елінак Іосиф Вм.
 - В. 339. Будай Анастасія, Будай Ка-ліна, Будай Марія.
 - В. 342. Грішчука Іосиф.
 - В. 348. Прусак Розмарія.
 - В. 353. Ліско Володимир.
 - В. 365. Цар Іосиф, Цар Юлія.
 - В. 371. Месмер Елізавета.
 - В. 379. Пилипів Софія Т.
 - В. 403. Сембрат Семен, Сембрат Параска.
 - В. 405. Дворинський Іосиф.
 - В. 432. Зарудний Петро.
 - В. 436. Пеншак Іван.
 - В. 445. Татариук Мелі, Татарчук Олена, О. Мозій Мікола М., Сте-фанішук Наталія.
 - В. 446. Мігус Іосиф.
 - В. 461. Кучій Мелі, о. Келюх Пе-тро, Гомонюк Іосиф.
 - В. 464. Котюк Іван.
 - В. 478. о. Борис Стефан, Пліхта Олена.
- ## ЧЛЕНИ ВІДІШОВШІ ЗА ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:
- В. 75. Булак Джералд.
 - В. 90. Ковалішин Іван.
 - В. 198. Козачок Юстіна.
 - В. 234. Генег Марія.
 - В. 296. Пастернак Юлія, Пастер-нак Петро.
 - В. 383. Доган Лев.
 - В. 432. Іванів Петро.
 - В. 446. Федорак Василь, Лешук Олена, Гнатко Анна.
- ## ЧЛЕНИ ВІДІШОВШІ ДО ІНШИХ КЛАС:
- В. 67. Брехівський Росола.
 - В. 102. Суняк Розалія.
 - В. 124. Кобасюк Іван.
 - В. 180. Тереса Тарас.
 - В. 236. Скерпін Іван.
 - В. 305. Онуляк Павліна.
 - В. 462. Равлік Джейн Ф.
- ## ДІТИ ВІДІШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:
- В. 162. Гела Олена.
- ## ЧЛЕНИ ВІДІШОВШІ ЗА ВИПЛАЧЕНИМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯМИ:
- В. 83. Бабій Стефан.
 - В. 87. Карло Павло.
- ## ЧЛЕНИ ВІДІШОВШІ ЗА ЗВЕРТОМ В ГОТІВЦІ:
- В. 29. Шафран Теодор.
 - В. 76. Бучак Богдан, Фришак Ка-терина.
 - В. 112. Романович Михайло.
 - В. 133. Фечук Андрій.
 - В. 135. Тунко Галя.
 - В. 151. Стельмах Іосиф.

- В. 180. Тарас Тереса.
 - В. 182. Молодич Володимир.
 - В. 204. Кручковський Гриць.
 - В. 211. Гузар Михайло.
 - В. 236. Прилопський Стефан.
 - В. 276. Баладія Катерина.
 - В. 338. Лучка Митон, Кудлик Ольга, Грішчука Іван.
 - В. 362. Васюра Марія.
 - В. 372. Радкович Олена.
 - В. 403. Гавриляк Юрій.
 - В. 405. Чекановський Михайло, Чекановський Андрій.
 - В. 464. Коваровський Іосиф.
 - В. 475. Бойко Марія.
- ## ЧЛЕНИ ПОМЕРЛИ:
- В. 7. Руні Франко.
 - В. 67. Наджота Теодор.
 - В. 106. Чергавий Іван.
 - В. 150. Карпюк Антія, Гладкий Григорій.
 - В. 150. Шулан Петро.
 - В. 168. Дюбак Василь.
 - В. 173. Лазарчик Сидестер.
 - В. 177. Заричий Іосифа.
 - В. 187. Нестор Іван.
 - В. 191. Місінювич Максим.
 - В. 211. Бабій Максим.
 - В. 213. Мельник Михайло.
 - В. 217. Грішчука Мікола, Олександр Олександр.
 - В. 237. Лебішак Юлія.
 - В. 306. Лесік Василь.
 - В. 308. Лесеганч Петро.
 - В. 317. Новацій Магдалена.
 - В. 322. Баніт Юлія.
 - В. 328. Станкович Карло.
 - В. 334. Пучак Ізко.
 - В. 336. Стаск Костя.
 - В. 359. Стодольський Михайло.
 - В. 383. Шелух Ізко.
 - В. 385. Зейбола Марія.
 - В. 404. Добрянський Мікола ст.
 - В. 441. Конколь Анна.
- ## ЗІСТАВЛЕННЯ:
- З початком жовтня 1947 року було в У. Н. Союзі повнолітніх членів 35,282
- В місяці жовтні 1947 р. прийнято нових 220
- В місяці жовтні 1947 р. прийнято наново 15
- В місяці жовтні 1947 р. прийнято за переступними листами 12
- В місяці жовтні 1947 р. прийнято з інших клас 8
- В місяці жовтні 1947 р. прийнято зі старого роду обезпеч.
- Разом 35,537
- В місяці жовтні 1947 р. суспендовано 50
- В місяці жовтні 1947 р. відійшли за переступними листами 11
- В місяці жовтні 1947 р. відійшли до інших клас обезпеч. 7
- В місяці жовтні 1947 р. відійшли до нового роду обезпеч. 23
- В місяці жовтні 1947 р. відійшли за зречкою у готівці 1
- В місяці жовтні 1947 р. відійшли на безплатне продовж. 1
- В місяці жовтні 1947 р. відійшли за виплатним обезпеч. 2
- В місяці жовтні 1947 р. відійшли на виплатне обезпеч. 28
- В місяці жовтні 1947 померли 122
- Разом 35,415
- З кінем місяця жовтня 1947 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів 35,415
- ## ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛАСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:
- ### СТАРІЙ РІД:
- В класі А. на \$ 250. 5
 - В класі А.Н. на \$ 500. 83
 - В класі В. на \$ 750. 11
 - В класі С. на \$1000. 168
 - В класі В.В. на \$1500. 1
 - В класі С.С. на \$2000. 1
- ### НОВІ РОДИ:
- Обезпечення платне по смерті з відрахуванням до 70 року життя
- В класі О. 500 на \$ 500. 460
 - В класі О-1000 на \$1000. 304
 - В класі О-1500 на \$1500. 4
 - В класі О-2000 на \$2000. 3
- Обезпечення платне по смерті з відрахуванням протягом 20 літ.
- В класі Р. 500 на \$ 500. 4,985
 - В класі Р-1000 на \$1000. 3,563
 - В класі Р-1500 на \$1500. 47
 - В класі Р-2000 на \$2000. 4
 - В класі Р-2500 на \$2500. 7
 - В класі Р-3000 на \$3000. 5
- Обезпечення платне за життя з відрахуванням протягом 20 літ. (Ендамент).
- В класі Е1 500 на \$ 500. 3,488
 - В класі Е-1000 на \$1000. 1,653
 - В класі Е-1500 на \$1500. 41
 - В класі Е-2000 на \$2000. 35
 - В класі Е-2500 на \$2500. 5
 - В класі Е-3000 на \$3000. 7
- ### Нове обезпечення на ціле життя для нових членів
- В класі W. 250 на \$ 250. 2
 - В класі W. 500 на \$ 500. 4,508
 - В класі W. 750 на \$ 750. 1
 - В класі W-1000 на \$1000. 3,700
 - В класі W-1500 на \$1500. 41
 - В класі W-2000 на \$2000. 20
 - В класі W-2500 на \$2500. 2
 - В класі W-3000 на \$3000. 3
 - В класі W-різні суми. 74
- ### Нове обезпечення на ціле життя для давніх членів.
- В класі T. 100 на \$ 100. 3
 - В класі T. 250 на \$ 250. 164
 - В класі T. 500 на \$ 500. 3,524
 - В класі T. 750 на \$ 750. 518
 - В класі T-1000 на \$1000. 7,695
 - В класі T-1500 на \$1500. 181
 - В класі T-2000 на \$2000. 52
- Разом 35,415

Юрій Шерех (Професор УВУ в Мюнхені).

Принципи і етапи больше-вицької політики

ЩОДО СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ В СССР (крім російської). (Докінчення).

1939-1941

Напруженість міжнародної атмосфери і готування до близької війни, що були виразні вже 1939 р., примусили большевиків знову перейти до деякого загравання з українцями. Українська інтелігенція зразу використала це й для боротьби на мовній ділянці. Тільки робити це могли лише репрезентативні постаті, а що серед мовознавців таких постатей не було, то ініціатива переходить до письменників. Застрілюючим виступає Ю. Яновський в „Літературній газеті“. Не маючи змоги прямо характеризувати стан речей, він говорить про віддалення літературної мови від народної, про збіднення літературної мови і про потребу збагачувати її з народної мови, по суті обстоюючи цим самотність укр. мови. Другим виявом активізації українських сил було обговорення проекту

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД
„СВОБОДИ“
Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи“, підтверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 17.	Відділ:	Жертва:
Відділ:	Жертва:	5 А. Паламар 2,00
Петро Онішко	\$ 3,00	5 С. Лішак 2,00
О. Савицький	3,00	5 К. Гуменчук 2,00
Марія Кашинська, передпл.	2,00	10 Василь Глива 2,00
Tony Kowalski	2,00	13 Агата Качмар 2,00
Михайло Гойда	2,00	13 Петро Ренковський 2,00
Mike Wawranec	2,00	16 Мікола Москаль 2,00
F. Rasowta	2,00	16 Іван Кріль 2,00
Іван Шушереба	2,00	16 Іван Бєрга 2,00
Михайло Куйовський	2,00	16 Володимир Юрєвич 2,00
Iko Bulka	2,00	20 Іван Палерігор 2,00
Юрій Скоропад	2,00	20 Чорний Міхайло 2,00
Василь Кореньовський	1,00	20 Роман Карпович 2,00
Andrew Antonijruk	1,00	20 Матвій Прихитко 2,00
Alex Hutal	1,00	23 Іван Біньковський 3,00
5 І. Сидор	3,00	23 Дмитро Винник 2,00
5 М. Галан	2,00	45 Андрій Саомка 2,00
5 О. Мартин	2,00	49 Мікола Юрєчик 2,00
5 М. Ливницький	2,00	49 Мікола Яндя 2,00
5 Е. Крижень	2,00	49 Гнат Гілий 2,00
5 Анна Фігурська	2,00	49 Іван Мисюра 2,00
5 М. Довгелов	2,00	49 Яків Мисюра 2,00
5 Н. Мінотин	2,00	49 Дмитро Пуколь 2,00
5 Р. Олійник	2,00	49 Мікола Юрків 2,00
		49 Петро Стецюк 2,00
		59 Петро Зелінський 2,00
		60 Франко Марціновський 2,00
		66 Іван Бугера 2,00
		67 Іван Гела 2,00
		67 Д. Домарський 2,00
		69 Мікола Шур 2,00
		75 Іван Комаринський 4,00
		83 Андрій Вишманій 2,00
		86 Петро Польовий 2,00
		86 Міхайло Бяос 2,00
		86 Теодор Ільчинин 2,00
		86 Іван Овсанін 2,00
		86 Мікола Добрянський 1,00
		87 Мікола Трояновський 2,00
		97 Міхайло Табачук 3,00
		102 Мікола Бусько 2,00
		103 Мікола Бренцдей 1,00
		104 Міхайло Зельвак 2,00
		104 Міхайло Стічинин 1,00
		111 Міхайло Болховський 5,00
		120 Василь Манастирський 2,00
		127 Василь Качур 2,00
		140 Степан Нановський 2,00
		142 Міхайло Костів 2,00
		148 Данило Лашан 2,00
		175 Бартош Василь 5,00
		175 Trubilowicz Blazej 2,00
		175 Дяків Андрій 2,00
		175 Білинський Василь 2,00
		175 Василь Кляп 2,00
		(Докінчення листи буде)

A Play that has everything!

UKRAINIAN
DRAMATIC
GROUP
PRESENTS

JAMES GABODA
LUBA KOWALSKA
in
Katerina

with M. SKOROBONACH • O. ZADORETSKA
M. TERPAK • M. MILANOWICH • A. DUBAS
PASICHNIK • BRAZNIKOWA

and MILINA (as Bruyevichko)
MRS. OSINCHUK (at the Piano).

PRODUCED BY
BILL GALE
DIRECTED BY
M. SKOROBONACH

SUNDAY
DEC.
7th
BEGINNING AT 8 P.M.

This is a must on every Ukrainian's list!

BUY YOUR TICKETS NOW AT: "SURMA" * "NASH BAZAAR"
151 Ave. A, N.Y.C.

ST. GEORGE'S CATHOLIC CHURCH HALL
217-19 East 6th Street, New York, N. Y.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

В НЕДІЛЮ, 7. ГРУДНЯ (DECEMBER 7, 1947)
будуть висвітлені інтересні 4 фільми під назвою:
„ХЛОПЕЦЬ З НАШОГО СЕЛА“ І „БІТВА В ТЕРНОПОЛІ“

Також одна американська фільма в дуже гарних кольорах

Проходить усі громадяни. Може пізнати кого з рідних, як боряться з ворогом в Тернополі. Ці фільми будуть висвітлені в У. Н. ДОМІ, 214 ФУЛТОН УЛІЦЯ, ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., точно в годині 7:30 вечером.

Вступ з податком 75 центів.

МОЛОДЕЦЬКИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВИПИСАНІ ДІТИ:

- В. 7. Баргій Варвара.
- В. 11. Васильовський Михайло Дж.
- В. 20. Гордай Юрій мол., Денелсон Петро В., Денелсон Патрісія А., Савчук Мікола мол., Набожний Мірон Р., Набожний Мікола К.
- В. 38. Тарбій Євген М., Тарбій Тома Ю., Тарбій Дорота З., Гузалак Давид А.
- В. 39. Бат Релф, Калікарівська Анна III.
- В. 44. Савка Іван мол.
- В. 45. Пеленський Володимир II.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:
В. 48. Кушаба Християна А.
В. 170. Дюма Вергеша, Вікс Сузіяна Е.
(Докінчення на стор. 4-тій).

